

Értékelési útmutató

A feladatok legkisebb, önállóan értékelhető részeit, az itemeket a magyar ábécé kisbetűivel jelöltük. Az itemek már nem bonthatók fel részteljesítményekre, ezért azok már csak kétféleképpen minősíthetők: a tanuló megoldotta, vagyis az item megoldása jó (1 pont), illetve a tanuló nem oldotta meg, hiányos, vagyis az item megoldása nem jó (0 pont). Ha a tanuló megoldása nem egyezik meg teljesen az értékelési útmutatóban megadott válaszokkal, az eddig bevált gyakorlat szerint az igazolható jó válasz is pontot ér. Ha egy feladat meghatározza a válasz elvárt elemeinek számát, és a tanuló ennél többet jelöl meg, akkor a megoldás sorrendjében kell értékelni. Ha a tanuló az összes válaszlehetőséget megjelöli, nem kaphat pontot.

1. feladat

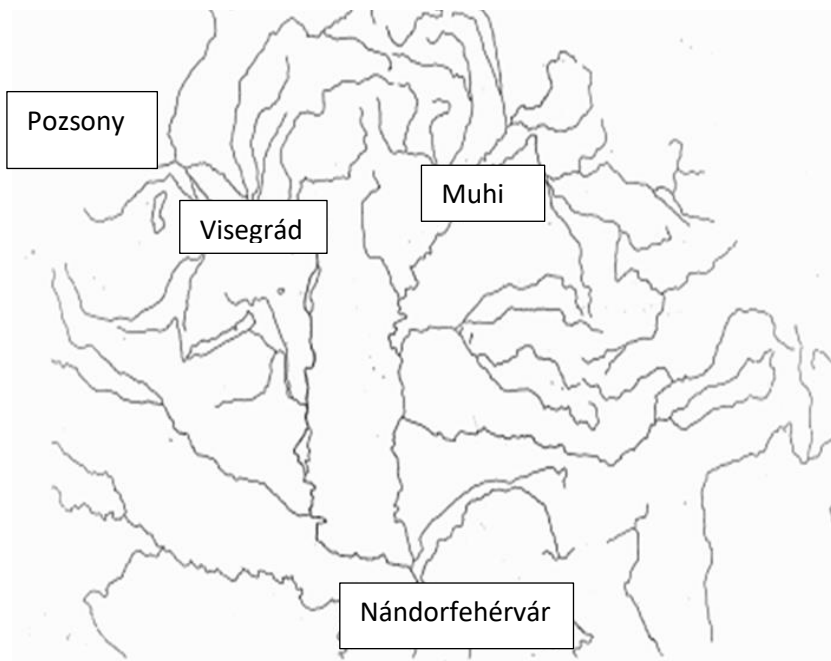
12 pont

- a) 2. bekarikázása
 b) X bekarikázása
 c) 2. bekarikázása
 d) X bekarikázása
 e) 1. bekarikázása
 f) 1. bekarikázása
 g) X bekarikázása
 h) 1. bekarikázása
 i) 2. bekarikázása
 j) 2. bekarikázása
 k) X bekarikázása
 l) 2. bekarikázása Csak a helyesen bekarikázott megoldások fogadhatók el.

2. feladat

17pont

esemény	évszám	helyszín	történelmi személy
A Galliába betörő hun sereg a hasonló erejű római-germán haderővel itt csapott össze. A véres csata döntetlenül végződött. A hunok visszavonultak.	a) (Kr.u.) 451	b) Catalaunum	c) Attila (elfogadható Atius is.)
d) A frank hadsereg megállította az arabok előretörését.	e) 732	Poitiers	Martell Károly
Császárrá koronázták.	800	Róma	f) Nagy Károly
A Keleti Frank Birodalom és a bajorok támadását visszaverték a magyarok.	g) 907	h) Pozsony	
A tatárok legyőzték a Sajó mellett összegyűlt magyar sereget.	i) 1241. 04. 11. (év, hó, nap beírása)	j) Muhi	IV. Béla
I. Károly meghívta a cseh és a lengyel uralkodót, hogy rendezzék területi vitáikat is.	k) 1335	l) Visegrád	I. Károly
A magyarok visszaverték a várat támadó törököket.	1456	m) Nándorfehérvár	Hunyadi János

3. feladat**5 pont**

- a) Szent István vagy I. István beírása
- b) Szent László vagy I. László beírása
- c) III. Béla beírása
- d) V. Márton beírása
- e) II. Mehmed vagy II. Mohamed beírása

4. feladat**12 pont**

Római vallás	Keresztény vallás	Iszlám vallás
m	a, c, g, k, o	d, h, j, l, n

p) Kimaradtak: b, e, f, i) – A **zsidó / az izraelita vallás**ra jellemzőek a kimaradt elemek.

5. feladat**5 pont**

- a) nomadizmus vagy nomád életmód
- b) A Frank Birodalom kultúrájára vonatkoznak a feladatban szereplő elemek.
- c) A jobbágy szolgáltatásához kapcsolódnak a feladatban szereplő elemek.
- d) Az ortodox (görögkeleti) vallásra vonatkozó elemek.
- e) A Hanza kereskedelemhez kapcsolódó elemek.

6. feladat**8 pont**

- a) Margit aláhúzása.
- b) Ő IV. Béla lánya, nincs vérségi vagy házassági kapcsolata I. (Szent) Istvánnal. vagy Szentté avatták. vagy Sarolt Szent István édesanyja és Gizella Szent István felesége.
- d) A főapát aláhúzása.
- e) A kolostorok élén állt, nem a világi egyház fölött.
- f) A bandérium aláhúzása.
- g) Hadszervezeti fogalom. vagy A másik kettő gazdasági intézkedés.
- h) A szügyhám aláhúzása.
- i) A mezőgazdaság technikai fejlődéséhez kapcsolódik. vagy A másik két elem az ipar fejlődéséhez kapcsolódik. *Minden tartalmilag helyes válasz elfogadható.*

7. feladat**5 pont**

- a) román
- b) lőrészerű ablakok aláhúzása
- c) tömzsi tornyok aláhúzása
- d) középen kiemelkedő főhajó aláhúzása
- e) zömök formák aláhúzása

8. feladat**8 pont**

- a) Garai Miklós beírása
- b) Ozorai Pipó beírása
- c) sókamaraipán beírása
- d) Sárkányrend beírása
- e) Lázárevics István beírása
- f) Nürnbergi Márk beírása
- g) Eberhard beírása
- h) Habsburg Albert beírása

9. feladat**9 pont/...**

Állítás	Igaz	Hamis
a) Kr. u. 476-ban Attila megosztotta a hatalmát Odoakerrel.		X
b) Mohamed utódai, a kalifák egy személyben vallási és állami vezetők voltak.	X	
c) Avicenna orvosi témájú könyveket írt. Legismertebb műve a Kánon volt.	X	
d) Pál apostol szerint el kell fogadnunk a világ rendjét, de a gazdagok nem üdvözülhetnek.		X
e) Az augsburgi győzelem után a magyarok a zsákmányszerzés sikeréért tovább folytatták nyugat felé a kalandozásokat.		X
f) Koppány a primogenitura elvét követve támogatta Vajk/István hatalomra jutását.		X
g) Assisi Ferenc III. Ince pápa engedélyével Assisiben létrehozhatta a kolduló szerzetesrendet.	X	
h) Az Aranybulla megtiltotta egész vármegyék adományozását, az idegenek birtokszerzését.	X	
i) Cillei Hermannak, a Szlavóniában nagy birtokokkal rendelkező főúrnak a lányát, Borbálát vette feleségül Luxemburgi Zsigmond.	X	

10. A feladat**7 pont**

- szőrényi bán bekarikázása
- erdélyi vajda bekarikázása
- temesi ispán bekarikázása
- kormányzó bekarikázása
- A lovagi, a huszita és a könnyűlovas harcmodor ötvözésének köszönhető a sikerét.
- Drinápoly aláhúzása
- Nagyvárad aláhúzása

11. feladat Esszé

Az alábbi pontozást kell alkalmazni. **Figyelembe kell venni, hogy a tanulók az esszéírást még tanulják! Minden helyes válasz értékelendő a táblázat pontmegosztása alapján.** **12 pont**

Értékelési szempontok	Pontszám
Feladatmegértés	1
Tájékozódás térben és időben	2
Kommunikáció	1
Szaknyelv alkalmazása	1
Ismeretszerzés, a források használata és következtetések levonása	3
Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás	4

Feladatmegértés

A tanuló a feladat utasításának megfelelően összefoglalja Luxemburgi Zsigmond külpolitikájának jellemzőit, érintve császári politikáját és a törökkel szembeni intézkedéseit is. Egyéb kérdéseket legfeljebb a forrásokból következtetve érint. (1 pont)

Ha a feladatmegértés 0 pont, akkor az egész esszé 0 pontos.

Tájékozódás térben és időben

Az esszében megemlíti a tanuló: témája Luxemburgi Zsigmond korához kapcsolódik. pl. Dalmácia, Konstanz, Prága, Nagyszombat, Erdély, Havasalföld, stb. (tér); A témát 1387-1437 közötti időhöz kapcsolja vagy említhet konkrét évszámot is: pl. a király uralkodásának kezdete, vége, 1410 – német király, 1420 - cseh király, 1433 – német-római császár, stb. (idő).

A 2 pont akkor jár, ha minden szempontra (tér, idő) kitér.

Kommunikáció

Bekezdésekkel szerkesztett, logikus gondolatmenet, megfelelő a nyelvhelyesség, nincs durva helyesírási hiba. Legfeljebb 2-3 hiba lehet a helyesírásban. (1 pont)

Szaknyelv alkalmazása

A tanuló használja (a források alapján is) a témához tartozó konkrét és elvont fogalmakat (pl. állam, trónviszály, király, császár, liga, rend, ütköző állam, husziták, kelyhes, táborita, stb.). (1 pont)

Legalább 4 fogalmat használ.

Ismeretszerzés, a forrás használata és következtetések levonása

A tanuló 3 elemre utal a 3 forrást használva a témához tartozóan (3 pont): pl.

- Császári külpolitikájának témái: a német királyi cím, a cseh királyi cím és a német-római császári cím megszerzése.
- A pápaválasztásból fakadó feladatok.
- A huszitákkal folytatott harcok.
- Az ütközőállamok kialakítása.
- A végvári vonal kiépítése.

Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás

A tanuló 4 elemre utal a témához tartozóan (4 pont): pl.

- Az 1390-es évektől a török csapatok rendszeresen betörték Magyarország déli területeire.
- Luxemburgi Zsigmond az oszmán fenyegetésnek nemzetközi összefogással szeretne volna elejét venni.
- Követeket küldött a nyugati udvarokba, a pápa keresztes háborút hirdetett, a francia lovagok tömegesen érkeztek Magyarországra.
- 1396-ban a király egy 10-12 ezer főnyi lovaghad sereg élén megindult a Balkán felé, ám a keresztény had Nikápoly vára alatt megsemmisült. A nikápolyi katasztrófa rámutatott az erőviszonyokra, ezért
- Zsigmond a Török Birodalommal szemben a határvédelem kiépítésére fordította inkább az ország tartalékait.
- Zsigmond arra törekedett, hogy a Balkán térségében ütközőállamokat hozzon létre, amelyek elismerik a magyar királytól való függőségüket. Havasalföld, Szerbia és Bosznia "hűsége" azonban gyakran kérdéses volt.
- A török veszély ellenére az ország belső stabilitása lehetővé tette, hogy Zsigmond külpolitikai terveit valóra váltsa
- Csehország 1310 óta, a Német-római Birodalom 1346 óta a Luxemburgok örökségének számított. Zsigmond apja IV. Károly cseh király és német-római császár volt, aki mindkét országát idősebbik fiára, Vencelre hagyta. Zsigmond csak bátyja halála után lett hivatalosan is cseh uralkodó (1420). Zsigmond mindig is császár akart lenni, ez csak élete vége felé, 1433-ban következett be.

Minden a témához tartozó helyes megoldás értékelhető!

Források:

A megadott szakirodalom

1. b) <https://szombathelypont.hu/latnivalok/romai-emlekek-nyomaban/isis-szentely.277/> (2024.11.25.)
 - h) <https://gepeskonyv.btk.elte.hu/adatok/Okor-kelet/Okori.es.keleti.muveszet/f/Image/Romai-muveszet/36.3.jpg> (2024.11.26.)
4. n) https://istanbuliutazasok.hu/2015/12/20/a_kaprazatos_kek_mecset (2024.12.08.)
 - o) <https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/pannon-pannon-enciklopedia-1/magyar-nyelv-es-irodalom-31D6/harom-evszazad-irodalma-3D33/a-bibliaforditasok-szaz-eve-szabo-andras-3D49/a-vizsolyi-biblia-3D57/> (2024.12.07.)
7. a) Ják: <https://hirmagazin.sulinet.hu/hu/muveszetek/a-roman-stilus-magyarorszagon-xxiii-sz> (2024.12.13.)
 - Mainz: <https://moodle.nye.hu/mod/resource/view.php?id=2406> (2024.12.13.)
11. esszé
 - Megadott szakirodalom +
 - <https://tudasbazis.sulinet.hu/hu/tarsadalomtudomanyok/tortenelem/a-kozepkor-tortenete-476-1492/luxemburgi-zsigmond-uralkodasa/luxemburgi-zsigmond-uralkodasa> (2024.12.15.)
 - <https://tudasbazis.sulinet.hu/hu/tarsadalomtudomanyok/tortenelem/a-kozepkor-tortenete-476-1492/luxemburgi-zsigmond-uralkodasa/luxemburgi-zsigmond-kulpolitikaja> (2024.12.15.)
 - <http://tortenelemcikkek.hu/node/1170> (2024.12.15.)
 - https://nat2012.nkp.hu/tankonyv/tortenelem_9/lecke_05_045 (2024.12.15.)
 - <https://rubiconintezet.hu/2024/02/14/luxemburgi-zsigmond-szuletese/> (2024.12.15.)
 - <https://nava.hu/id/3637853/> (Magyarország története - 12. - Zsigmond magyar király és német-római császár) (2024.12.15.)